

ÖZET: Zorunlu yer değiştirmeye tabi olan memurun eşinin emekli olduktan sonra kendi adına ve hesabına bağımsız çalışması halinde bu durumda olan eş sebebiyle memurun yer değişikliğinin yapılıp yapılmayacağı ile yerinde kalma talebinin karşılanıp karşılanmayacağı hususunda(30/06/2016-4046)

Zorunlu yer değiştirmeye tabi olan memurun eşinin emekli olduktan sonra kendi adına ve hesabına bağımsız çalışması halinde bu durumda olan eş sebebiyle ilgilinin yerinde kalma talebinin karşılanıp karşılanmayacağı hususunda görüş talep eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 25/06/1983 tarihli ve 18088 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmeliğin "Memurun İsteği Üzerine Yapılabilecek Yer Değiştirmeler" başlıklı 12 nci maddesinde; "Sağlık, aile birliği ve can güvenliği mazeretlerinin belgelendirilmesi halinde, hizmet bölgelerindeki ve/veya hizmet alanlarındaki zorunlu çalışma süreleri tamamlanmadan memurun isteği üzerine yer değiştirme suretiyle ataması yapılabilir.

Sağlık ve aile birliği mazeretlerine dayalı olarak yer değiştirmeye tabi tutulan memur, mazeretinin devam ettiğini her yıl Ocak ayında alacağı belgeyle belgelendirmek zorundadır. Zorunlu çalışma süresini sağlık veya aile birliği mazeretine dayalı olarak tamamlamamış olan memur mazeretinin sona ermesi durumunda, zorunlu hizmet süresinin eksik kalan kısmını tamamlamak zorundadır.

Sağlık ve can güvenliği mazeretlerine dayalı olarak yapılacak yer değiştirme suretiyle atamalar, atanma dönemine tabi değildir." hükmü, "Aile Birliği Mazeretine Bağlı Yer Değişikliği" başlıklı 14 üncü maddesinde "Aile birliği mazeretine dayanarak yer değişikliği memurun;

a) Kamu personeli olan eşinin, kurum içi yer değiştirme suretiyle atanma imkânının olmaması veya mevzuatı uyarınca eşin zorunlu yer değiştirmeye tabi tutulan bir görevde bulunması durumunda bu kapsamdaki eşin bulunduğu yere,

b) Eşlerin her ikisinin de aynı kurumda çalışıyor olması halinde, kurumun daha fazla hizmet ihtiyacı duyduğu yere,

c) Eşlerin farklı kurumda çalışıyor olması halinde kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanmak suretiyle her iki kurumun da öncelikli hizmet ihtiyacının bulunduğu yere,

d) Kamu personeli olmayan eşinin, talep edilen yerde başvuru tarihi itibarıyla son iki yıl içinde 360 gün sosyal güvenlik primi ödemek suretiyle kendi adına veya bir hizmet akdi ile işverene bağlı olarak çalışmış ve halen çalışıyor olması halinde bu durumda olan eşin bulunduğu yere,

e) Milletvekili, belediye başkanı, muhtar veya noter olan eşlerinin bulunduğu yere, atanması suretiyle yapılabilir.

Aile birliği mazeretine dayanarak yer değiştirme isteğinde bulunan memur, eşinin kamu kurum ve kuruluşlarında kamu personeli olarak çalıştığına veya atanmayı talep ettiği yerde eşinin başvuru tarihi itibarıyla son iki yıl içinde 360 gün sosyal güvenlik primi ödemek suretiyle kendi adına veya bir hizmet akdi ile işverene bağlı olarak halen çalıştığına ya da birinci fıkranın (e) bendinde sayılan görevlerde bulunduğuna ilişkin belgeyi kurumuna ibraz etmekle yükümlüdür. Ayrıca yer değiştirme başvurusuna, evlilik durumunu kanıtlayan belgenin de eklenmesi gerekir." hükmü yer almaktadır.

Emekli olduktan sonra kendi adına çalışanların veya bir işverene bağlı olarak çalışanların prim ödemelerine ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumundan görüş istenmiş ve adı geçen Kurum 13/06/2016 tarihli ve E.3363983 sayılı cevabi yazısında "... Ancak, Sosyal Güvenlik Kurumundan emekli olduktan sonra 4/b (Bağ-Kur) kapsamında bulunan veya daha sonra bu kapsama girenlerden, 6663 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 09/02/2016 tarihi itibarıyla sosyal güvenlik destek primi alınmamaktadır.

Bu nedenle, emekli olduktan sonra bağlı oldukları vergi daireleri tarafından kendi adına ve hesabına bağımsız çalışması olduğu bildirilenlerden, 01/03/2016 tarihi itibari ile sosyal güvenlik destek primi veya başka bir ad altında sosyal güvenlik primi alınmamaktadır.

Buna göre,

...

2-Kurumumuzdan emekli aylığı bağlandıktan sonra bir işverenin yanında aylıkları kesilmeksizin sosyal güvenlik destek primi ödemek suretiyle çalışan sigortalıların, bu alışmaları Kurumumuzca hizmet süresi olarak değerlendirilmemekle birlikte hizmet akdine dayalı çalışma olarak kabul edilmektedir.... " görüşlerine yer vermiştir.

Bu itibarla, emekli olduktan sonra kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyor olanlar her ne kadar Genel Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin (d) bendinde yer alan prim ödeme şartını, 6663 sayılı Kanunla getirilen istisna kapsamında, yerine getiremiyor olsalar dahi bu kişilerin fiili olarak kendi adına ve hesabına bağımsız çalıştıkları, bu fiili çalışmanın Maliye Bakanlığınca kayıt altına alındığı ve bu kişilerce ödenen sosyal güvenlik destek primlerine Genel Yönetmeliğin ilgili hükmünün yürürlüğe girmesinden sonra Kanunla istisna getirildiği göz önüne alındığında; kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların talep edilen yerde başvuru tarihi itibarıyla son bir yıl içinde faaliyette bulduklarını Maliye Bakanlığından alacakları belge ile belgelendirmeleri kaydıyla bu durumda olan eşin bulunduğu yere memur olan eşinin aile birliği mazeretine bağlı yer değişikliğinin yapılabileceği veya memurun bulunduğu hizmet bölgesinde zorunlu çalışma süresini doldurmasına rağmen aile birliği mazeretine bağlı olarak yerinde kalabileceği mtalaas edilmektedir.

